

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK

Posamezna št. 4 vin.

„Jutro“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — zjutraj. Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Glavno uredništvo in uprava je v Trstu, ulica S. Francesco d'Assisi, št. 20, kamor naj se naslovijo vse denarne pošiljave in dopisi. — Za Ljubljano in okolico je uredništvo in uprava v hotelu „Malič“ v Ljubljani. — Po pošti sprejemano stane „Jutro“ mesečno K 1.50, četrtletno K 4.50, celoletno K 18.— za inozemstvo celoletno K 28.—. — Naročnina se plačuje vnaprej. — Oglasi: 1 mm. visokosti četrstolpne vrste 6 vinarjev, pri večkratnem oglaševanju primeren popust. Mali oglasi: 5 vinarjev za besedo. — Za odgovor je priložiti znamko.

„Narodni Svet“.

V vseh odločno nacionalnih vprašanjih odločuje pri Čehih „Narodni Svet“. Istotako imajo svoj „Narodni Svet“ vsi drugi narodi Avstrije. Pri Poljaki v Galiciji n. pr. je isti sestavljen iz vseh strank, dočim so Čehi socialne demokrate izključili, priznali so pa klerikalcem mesta v njem. To sicer ni logično, a je vsekakor bolje kot — pri nas. Nemci imajo tudi svoj „Narodni svet“, katerega trdo pest in odločilen vpliv čutijo vsi slovenski uradniki, od najnižjega, pa do najvišjega.

Večkrat se nam vsiljuje misel, da vsa naša politika in vredna pikavega oreha. Ker se za vsako preganjanje in zapostavljanje naših uradnikov in narodnih svetinj ne stori drugega, nego da se kak žurnalst prav posili ogorčeno razpiše v kakem kilometerskem članku, s frazami, ki so že stokrat pogrete, česar seveda noben človek ne čita, ker vse to že z glave ve.

Na ta način, ki je pri nas Slovincih žal edini v navadi, se seveda ne da čisto nič doseči, ker vlada gleda na take narode, ki so brez vsake discipline, kot na narode III. razreda, ter dela ž njimi, z njihovimi ljudmi in pravicami tako, kakor ji pač boljše kaže. Tudi vsi shodi, protestne resolucije, svečane in res imponujoče demonstracije so docela brezpomembne, ako ni onega, za ves narod veljavnega piedestala, odkoder dobivajo vsi stranke direktivo, ki mora biti merodajna zanje, ker so jim jo dekretirali možje iz vseh političnih struj naroda. Pri podaniških narodih, ki se morajo za vsako drobtinico svojih pravic boriti z nohtovi in kjer igrajo intrige malenkostnih ljudi, ki vsled svoje slavoželjivosti in lakomnosti demagoško demoralizirajo narod, kot se to godi pri nas Slovincih, je potrebno, da imamo svoje narodno predstaviteljstvo, ki je tudi na zunaj odgovorno, pred vso evropsko javnostjo za vsepe in nevspehe svojega naroda, za vso ono dobo, ko je bilo na površju.

Ako pa bi „Narodni Svet“ ne vršil svoje dolžnosti, potem naj ga narod spodi, kakor spode svobodni in neodvisni narodi svoja — ministerstva, ako niso sposobna vzdržati ugleda države na zunaj in reda v ljudstvu na znotraj.

O tem velevažnem, za ves naš narodni razvoj in procvit odločilnem vprašanju se še do danes ni preveč razpravljalo, a kakor kaže, tudi v bližnji prihodnosti ne bo bolje.

Ako bi bil nastal „Narodni Svet“ v oni dobi, kot ga je pokojni dalekovidni politik Fr. Podgornik propagiral, bi danes ne imeli takih škandaloznih političnih razmer, ker bi se bil moral klerikalizem zadovoljiti z onim delom naroda kot na Češkem, to je, z izključno naboženskim ljudstvom ne pa tudi z raznimi političnim dekadentnimi demagogi, katerim sledi dobra tretjina politično zavednih Slovencev. Največje zlo za ves naš narod pa bi bilo, ako se politično drzni klerikale v svoji politični podjetnosti spravijo še na to misel, da oni sami ustanove in si zagotovijo brezobziren vpliv v samem „Narodnem Svetu“. Temu bi moralo slediti par desetletij strašnejšega notranjega boja kot ga

imamo sedaj in ta boj bi razjedel še poslednje ostanke politične treznosti, ki jo Slovinci še posedujemo.

Zato bi morala biti skrb vseh merodajnih faktorjev naprednih strank, da onemogoči eventuelen tak poskus klerikalcev, toda ne smejo jih odkloniti, ako bi hoteli pri tem delu sodelovati, ter primerno svoji vrednosti deliti trud ni vsepe.

Ne stavimo si nikakih nad, da bi te naše vrstice dosegle kak vspeh, tudi vemo, da bomo morali še mnogokrat ponavljati ta klic, toda mi ga bomo ponavljali, ker smo docela neodvisni, da dokažemo narodu, da potrebuje neodvisnega glasila, kokor tudi bolj neodvisne politike, kakor je dosedanja.

Ako pa ne bomo merodajni krogi tudi tega našega, v najljudnejšem tonu pisanega poziva razumeli, bomo svoje stališče glede te vitalne narodne zadeve in glede drugih mogoče več ali manj vojnih precizirali v takem tonu, da ga bo ves narod kot en mož odobral ter sam napravil red v narodno-naprednih vrstah, ker se zdi že stolisosem razsodnih Slovencev preneumno, da ima graški „Volksrat“ svoj vpliv čez vse južne dežele monarhijske, a to radi naopravičljive kratkovidnosti naših politikov.

Na njih račun naj gre torej vse gorje zapostavljenih uradnikov in zavrženih in poteptanih pravic naroda, a nemški „Volksrat“ je pri tem popolnoma nedolžen, saj so ga Nemci sta postavili, da zatira in potavlja Slovence in Slovenstvo.

Roko na srce, in priznajmo: „Nostra maxima culpa“

Iz Voloske-Opatije.

Slovensko izobraževalno in podporno društvo. Ker so pravila gotova, prosil se vse člane in članice, ki so se dosedaj vpisali, da pridejo po nje v društvene prostore, vila „Ceres“ (pension Kuben) v Škrbičih, kjer bojo tudi lahko takoj plačali članarino za mesec februar. Vsaki član dobi na svoje ime se glasečo knjižico v kateri bode poleg pravil tudi razvidno, za katere mesece je plačal, oziroma za kateri čas je, v slučaju bolezni, sprejel podporo. Knjižica je obenem legitimacija s katero se more v vsakem slučaju izkazati kot član društva.

Čitalnica Slovenskega izobr. in podpor. društva. Čitalnica je odprta vsak dan od 5—9 ure zvečer, a ob nedeljah in praznikih od 9 ure zjutraj do 10 ure zvečer, kjer so na razpolago članom in po članih vplanim gostom. V čitalnici so bili vime-niki odbornikov in hišni red, katerega se mora vsak član strogo držati.

Knjižnica Slov. izobr. in podp. društva. Knjižnica je vrejena. Knjige more si vsaki član izposoditi. Da bode šlo pa vse v redu, dobi vsak član posebno legitimacijo, s katero si bode sposojeval lahko knjige. Knjižnica je odprta vsak dan od 5—7 ure zvečer, a ob nedeljah in praznikih od 11—12 ure opoldne.

Društveni prostori Slov. izobr. in podpor. društva. Društveni prostori so že kaj mično vrejani in se nahajajo v vili „Ceres“ tik ob državni cesti v Opatiji-Škrbičih. Prostori

obstojijo za sedaj iz dveh velikih sob, z okni na državno cesto. Prva soba služi za pisarno, za obdržavanje in sed v sploš kakor poslovalnica društva, a druga soba namenjena je edino za konverzacijske večere. Še par dni in nad okni društvenih prostorov naznanjala bode krasna tabla svetu, da se v teh prostorih shajajo Slovinci in sploh Slovani. V kratkem bojo pa ti prostori še za eno veliko sobo bogatejši, vsled česa nas pač ne bode moglo biti sram sprejemati v tih prostorih, bodikateri slovenske ličnosti. Slovanski gosti nam bodo vedno dobro došli. Društvo napreduje krasno, kar je v dokaz, da se je že dosedaj vpisalo, ko društvo niti pravo delovati ni začelo, 152 članov in članic. Z vsakim dnevom pa to število raste in ne bode dolgo, ko nas bode par sto skupaj, s čemur bomo dokazali raznim rodoljubom, da niso vrgli denarja proč s tem, da so pristopili, kakor ustanovniki k društvu.

Slovinci in Slovenke stanujoči v Voloski-Opatiji, ki se še niste prijavili k društvu, pozivlj se vas, da to kakor taki, storite kolikor preje morete in s tem dokažete, da čutite z nami, s svojimi rojaki. Kolikor več nas bode skupaj toliko bolj napredovalo bode društvo. Ne bomo polovičarji in zavedajmo se, da smo Slovinci. Prezirajmo vsakega, ki bi rekel, da je Slovenec a ni član društva. Taki ljudje so polovičarji in niso vredni, da jih je slovenska mati rodila. Društvo je poleg tega, da je v tako plemenito svrhu, kakor je izobrazba in podpiranje vstanovljeno, tudi skroz in skroz demokratično. Člani imajo vsi enake pravice, pa bil to najzadnji delavec ali pa najvišji uradnik, glavno je, da se dostojno ponaša in da ne pride v društvo pijan, raztrgan ali ves vmazan, kar pa ni v stanu storiti nobeden, o tem se je prepričano. Toraj Slovinci in Slovenke; naj ne manjka nobeden v društvu, in vpišite se vsi do zadnjega.

DNEVNE VESTI.

„Slovenec“ se ne zdi preveč 130.000 K, ki naj bi jih ljubljanska občina plačevala za vzdrževanje državne policije v Ljubljani, klerikalci nimajo nič proti temu, da zahteva vlada, da bi plačevala ljubljanska občina s svojimi 42.000 prebivalci za državno polizijo skoraj trikrat toliko kot tržaška občina, ki ima čez 200.000 prebivalcev in je tudi sicer mnogo bogatejša od ljubljanske občine! Naj si ljubljanski davkoplačevalci vse to dobro zapomnijo in kadar se jim bodo klerikalci zopet prilizovali, naj jih vprašajo za njihovo mnenje o teh 130.000, ki jih zahteva vlada od mestne občine ljubljanske za državno policijo. Bomo videli, kako bodo klerikalci opravičevali sedanje svoje stališče v tem vprašanju.

Radovedni smo, kaj porečejo ljubljanski klerikalni občinski svetniki pojutrnjim pri seji občinskega sveta, ko se bo razpravljalo o zahtevanem plačevanju državne policije v Ljubljani — po mestni občini ljubljanski. Ali bodo rekli, da je 130.000 kron na leto v ta namen preveč, ali — premalo? Ver-

jetnejše se nam zdi, da je to še premalo in da je treba dati kakih 150—200.000 K. Klerikalci so vsega zmožni.

Slovenska trgovska korespondenca. Indolentne slovenske trgovske kroge, ki dopisujejo navadno samo v tujih jezikih, smo že parkrat prav pošteno spomnili na njih sveto in proketo dolžnost, bodisi v obliki člankov, da tem krogom predočimo brezvestnost, s katero puščajo na tisoče mest tujerodnim agitatorjem in agitatoricam, kakor tudi z noli-cami, ki so bile več ali manj ostre. Toda vse nič ne pomaga. Naši izvestitelji, s katerimi smo tozadevno v vednem stiku nas obveščajo, da je naš trud naletel pri mnogih „narodnih“ trgovcih, ki se tudi, dasiravno so nesposobni in italijanščini, vendarle ž njo spakujejo, naletel na pomilovalen posmeh. Eden takih gosp. „narodnih“ trgovcev je bil pač še tako nesramen, da je svojega uradnika šikaniral, češ da on pošilja „Jutro“ „tiste oslarije“. — To je pač višek nesramnosti. Tak le „narodni boritelj“, „steber“, vodja v okraju „staroznani rodoljub“, itd. itd., ki se mu na kakem shodu kar sline cede, same rodoljubnosti, pa si upa kaj tako brezobraznega napram svojemu uslužbencu. To se mora pred vso javnostjo pribiti, kar se bo tudi storilo. Sicer bi nas lahko puščale take stvari docela hladne, saj si ne upa noben slovenski dnevnik nastopiti proti nekaterim takim „rodoljubom“, ki so hkrati največkrat tudi zelo nesocialni napram svojemu uslužbencu, kakor tudi napram svoji okolici. Škoda, ki jo ima narod vsled te malomarnosti in pomanjkanja narodnega čuta, je v obmejnih krajih skoro katastrofalna, ker mesto naših ljudi, ki bi bili hvaležni narodu in ponosni na svoje pokolenje, prihajajo na njih mesta inorodci, ki niso naši, nego tuji agitatorji, tuji — volilci, itd. In vse to samo vsled takih proketo nemarnih „narodnih“ trgovcev in obrtnikov. Celo kopo takih „odličnih“ gospodov „narodnjakov“, „rodoljubov“ in druge take vrste jare gospode imamo že zabeleženi, ker smo si poskrbeli obširno izvestiteljsko službo v vrstah onih narodnih uradnikov in uradnic, ki bi radi pomagali svojim trpečim bratom ob meji in v osrčju domovine.

Poroka. Poročil se je v Ljubljani v soboto g. Ferdo Vovko z vrolo gospico Minko Burjatovo. Bilo sreče.

Za Ciril-Metodov obrambni sklad so se nadalje prijavili: 969. Moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Postojni, plačala 200 K, 970. Gojenci otroškega vrta na Vrđeli pri Trstu, nabrali po vinarju in poslali družbi 200 K.

Telovadno društvo Sokol z ženskim oddelkom v Kranju vabi na X. veliko maskarado „Bela reduta“, katere se vrši v soboto, dne 17. svečana 1912. v lastnih prostorih. Začetek ob pol 9. uri zvečer. Vstopnina 2 K za osebo, maske 1 K. Vstop proti izkazu vabila. Pri plesu svira oddelek vojaške godbe c. kr. pehotnega polka št. 47 iz Gorice. Vstopnice se dobe v predprodaji v trgovini Ferdinanda Sajovica v Kranju.

Blagor mu. Gosp. Anton Žiberna c. kr. uradnik na namestništvu, smrti sovražnik „Jutrovcev“ i. t. d. je postal baje jako srečen mož. Kakor znano, je bil gosp. Žiberna izvoljen na predzadnjem občnem zboru bla-

kolikor je bilo treba v dokaz, da sme prihajati vanjo. Sledi torej, da je bilo treba posrednika med Katarino de Medicis in baronom de Lagarde, med snujočo glavo in med roko, ki je udarjala.

Ta posrednik je bil grof de Montgomery poveljnik garde Henrika II.; služba je bila jako odlična, jako zavidana in jako sijajna — in v dnu svojega srca je Montgomery ljubil kralja. Toda kraljica ga je držala v svojih krempljih, kar je imelo svoj posebni vzrok.

Nekega večera — bilo je že pred leti — se je pripetil med Katarino in Henrikom eden tistih strašnih prizorov, ki so bili tako pogosti v tem kraljevskem zakonu. In Katarina se tiste čase še ni bila naučila umetnosti molčanja; tisti večer govorila posebno mnogo. Njeno sovraštvo do Diane de Poitiers je bruhnilo na dan v hudournikih, kajti bila je dostopna ženski ljubosumnosti. Kralj je skomizgnil z ramami in odšel.

„Če je tako,“ je dejal s svojim hladnim, mehkužnim glasom, „potem grem naravnost k Diani iskat tiste ljubezni, ki je ne najdem pri kraljici.“

Zapuščena Katarina se je bridko razjokala; bile so poslednje solze, ki jih je imela pretočiti kot soproga.

LISTEK.

Nostradamus.

DEVETO POGLAVJE.

Razbojniki.

I.

Lagarde in Montgomery.

Zunaj je čakala Katarino njena eskorta: dvanajst jezdecev v bivolovih oklepih, obo roženih z bodali in samokresi, dvanajst orjakov, izklesanih iz najtrgega kamna, nebržnih in neomajnih, nemih v brezpozojni pokorščini, vajenih teme in spretnih v plazenju po nočeh brez lune kakor volkovi v goščavi. Poznali so le enega poveljnika, barona de Lagarde, in le eno boginjo, signoro Caterino.

Bili so neomikani, brezčutni ljudje, poslušni do zločinstva, vdani do blaznosti. Na prvo besedo Lagardovo bi bili zapalili Louvre; na prvo znamenje Katarinino bi bili vlomili v peklo in se zakadili na grmade večnega ognja. Kraljica jih je imenovala svoj *železni skadron*.

In bili so zares iz železa. Njih roke so bile pravi primaži, kadar so pograbile koga.

Njih oči so se bleščale kakor jeklo, kadar so se ozrle s smrtonosnim pogledom na tistega, ki jim je bil zaznamovan. Njih misli — tri ali štiri misli: igra, vino, razvrat in pokolj — njih redke, primitivne in okorne, so hile ulite po tistih železnih kalupih, ki služijo natori v ustvarjanje prvotnih bitij, ki jih potem izpremeni vzgoja. Njih geslo je bilo: z jeklom. Ubijanje jim je bilo pijanost. Moritev jim je bila praveselje, enako kakor pritisniti surovo samico na kosmate prsi ali prazniti z neizmerljivimi požirki meh vina, začinenega z dišavami. Takšen je bil železni skadron kraljice Katarine.

Imela pa je tudi svoj leteti skadron — skadron v svili in cipkah: dvajset plemiških hčera, izbranih izmed najlepših kipov ljubezni, vročih in razuzdanih, toda naučenih računati, tudi v najhujšem žaru strasti. Bile so ogleduška mreža, ki jo je bila Katarina vrgla na dvor in ki nihče ni mogel uti njenim zajnkam. Znale so se ponujati, odrekati se in se vdajati — in kadar se je vdala, je njen enonočni ljubimec mislil, da plove v paradizi slasti; toda njih pohotni objem ja bil smrtonosen, kajti znale so mu izvabiti sredi njega skrivnost, na katero je prežala kraljica, skrita v svojem oratoriju. Njih geslo je bilo: z ljubeznijo.

Kadar se je zazdelo Katarini, ki je

imela vedno nemirno vest, da je zapazila na obrazu kakega velikaša, da *nekaj ve*, ga je zaznamovala eni svojih vohunk, ki je prišla kmalu s svojim raportom; nato je kraljica sodila: kajti srce, duša in misel osumljenčeva ji je bila zdaj izročena. Ako je sumnja izginila, je pustila moža živeti; ako pa se je izkazala za utemeljeno, je pokazala nesrečneža svojemu železnemu škadronu: najkasneje v treh dneh so ga našli zaklanega na kakem stranskem uličnem ovinku.

Lagarde je bil poveljnik jeklenega škadrona. Nad svojimi jezdecji je imel absolutno moč. Držal jih je v jarmu strašne discipline. Vsa dvanajstotica je trepetala, kadar se je pokazal med njo. Toda kadar se je bližala kaka ekspedicija, je snel za nekaj dni nagobčnike svoji zverini ter jo odvedel na orgijo, kakor da jo vodi na boj, in jo pogostil z vsakatero fantastično blaženostjo, s pijanostjo vina, s pijanostjo ljubezni in pijanostjo krvi.

Vrata v Louvre so bila Lagardu odprta; toda držali so ga bolj pri strani. Nihče ni vedel, česa bi ga pravzaprav obtožil; toda bil je sumljiv. Lagarde ni bil izmed ljudi, ki se vznemirjajo nad sumnjo; ali, bodisi iz politike, bodisi, da mu je Katarina tako ukazala, v palači se je pojavljal le toliko,

gajnikom N. D. O. V odboru se pa ni počutil srečnega, ker je videl pred očmi „ne-zdravo opozicijo“, ki mu ni pustila gospodariti po svoji glavi, kakor bi rad. Zato je demisijsko. Rekel je: „Ker ne more sedeti v takem odboru, kjer ne more biti popolnoma samostojen in kjer se njegovi „pametni“ predlogi, katerih je nosil seboj vedno cel koš, ne odobrijo kar tako tebi nič meni nič.“ Obljubil pa, da z velikim veseljem spet sprejmem blagajništvo, ako pridejo v odbor drugi ljudje, taki namreč, ki bodo po moji volji in ki mi ne bodo nikdar nasprotovali — tako je končal svoj navdušen govor. Seveda to je jako pametno. Če se ima ljudi poleg sebe, ki ne znajo „kontrolirati“ se lahko dela, kar se hoče. In res se je tako zgodilo. V odbor so bili na njegovo prizadevanje izvoljeni na zadnjem izrednem občnem zboru, ki se je kmalu na to vršil, ljudje, ki so gosp. Žibernu jako po volji kakor se vidi, kajti drugače bi vendar ne sprejel, kakor je sam dejal, blagajniško mesto. Sedaj pa je srečen. Noben mu več ne nasprotuje. Vse kar hoče, se v organizaciji izpolni. Avanziral je hitro in uspešno. Proste roke ima in dela lahko kar se mu poljubi. Vse tiste pa, ki ne mislijo tako, kakor misli on — „edinjaško“ in patriotsko namreč — vrže iz organizacije. Največjo jezo ima pa na „Jutroveca“. V žlici vode bi rad potopil vsakega, ki „Jutro“ čita. Zato pa tudi člani tako „naraščajo“. Pa kaj to ojemu mar, ali N. D. O. napreduje ali ne! Ljubše mu je, da ne. On, ki je „narodni“ vidi namreč v tem narodno rešitev. Naj končam za danes. Kdor še ne zna, da je gosp. Žiberna sovražnik ljudi, ki imajo žuljave roke, da se jih sramuje in da je v N. D. O. le poslan od strani nasprotnikov narodnega delavstva, temu rad ustrezem.

Bivši večletni član N. D. O.

Veteranskega bala, ki se je vršil na Svečnico v „Deutsches Haus“ v Celju, se je udeležilo komaj 30-40 ljudi, med njimi celi trije veterani. Zbegan in osramočeni so konečno sklenili, naj se igra za prazno dvorano. Tako daleč je prišlo društvo pod veteranskim stotnikom Dergancem, ki uganja samo nemško politiko in podpira „nemško hišo.“

Spoštovanja vreden župan. Kakor znano, je bil v Pesnici pri Mariboru izvoljen županom navdušen Slovenec Supanič. Svojo narodno zavednost je novi župan takoj pokazal s tem, da je odpravil nemško uradovanje in vpeljal slovensko. Tako dela priprosti kmečki mož, dočim klerikalni poslanec in predsednik „Kmečke Zveze“, Roškar v svoji občini Malni, kot župan še vedno uraduje nemško.

Razmere pri ptujski sodniji. Sodnijski kancelist Bortsch, ki se je nedavno ustrčil v svoji pisarni v Ptuj, je kakor se sedaj poroča, poneveril nad 20.000 kron sirotinskega denarja. Malikove trditve o krasnih razmerah na ptujski sodniji, se torej vedno bolj potrjujejo.

Šikaniranje slovenskih obrtnikov. Pred kratkim je znani čistokrvni celjski German dr. Ambrožič kaznoval slovenskega trgovca Gorčarja na 5 K globe, ker je prodajale tripoliške zemljevid v obl ki razglednic. Gorčar se je proti temu pritožil na štajersko namestništvo, ki je Ambrožičevo razveljavilo. Pač najboljšje plačilo za neumestno šikaniranje.

Nesramnost nemškutarskih železniških uradnikov. Nedavno je imel neki Korošec opraviti v Brezovici na Pohorju. Ko je šel 10 minut pred odhodom vlaka k blagajni in zahteval vozni listek v slovenskem jeziku, ga je službojuči uradnik prav nesramno nahrulil in izjavil, da nerazume slovenski. Ko je zahteval pritožno knjigo, je uradnik premetal vse kote, a pritožne knjige nikakor ni mogel najti. Ker je vlak že prihajal, je rekel uradniku, naj opusti nadaljno iskanje, rekoč, da

«In kdo bo tolažil mene», je vzkliknila, «mene, ponižano in zaničevano?»

Ozrla se je okoli sebe in videla gardnega kapitana, ki je pristostvoval temu prizoru nepremično in nemo kakor kip. Videla ga je mladega, močnega, krepkega. Občudovala je njegovo brezčutnost in dejala sama pri sebi. Ta človek me je nemara zmožen maščevati. S svojo čudovito bistrovidnostjo je uvidela mahoma, kakšna sila hi bil v njenih rokah mož, ki bi bil njena kreature. Stopila je torej k Montgomeryju in ga nagovorila:

«Ali ste slišali?»

«Ne madame», je odgovoril kapitan.

Ta beseda je navdala kraljico z občudovanjem. A vztrajala je:

«Slišali ste, kako ravna z mano. Zadržnja med častnimi damami, ki mi jih dajejo v zasmeh, zadnja med mojimi deklami ne bi prenesla takih žalitev. Povejte, ali ste slišali?»

«Madame», je dejal kapitan, «jaz vidim in slišim samo to, kar mi je ukazano videti in slišati.»

«Dobro», je siknila Katarina. «Ukazujem vam, da ste slišali!»

Montgomery je videl pred sabo mlado ženo, ki so jo delale njene solze še kras-

se bo že na ravnateljstvo pritožili. A na to mu je odgovoril uradnik skrajno osorno: „Ja tuen Sie das nur, aber wissen Sie, Sie sind verpflichtet hier deutsch zu sprechen.“ Tako izzivanje je skrajna nesramnost. Krivi smo temu največ sami, ker ravno slovenska inteligenca največkrat zahteva vozne listke le v blaženi nemščini. Ako sami ne bomo spoštovali svojega maternega jezika, tem manj ga bodo drugi.

Jaz Pieretta, Ti Pierot! Velika maskarada ljubljanskega „Sokola“ se vrši letos v vseh gornjih prostorih „Narodnega Doma“ v neobičajnem obsegu in povsem novem miljeju. Velika dvorana si nadene na presenetljiv način čudesno krinko nje stene bodo na pustni večer dihale in utripale z občinstvom. Ne zaostane pa mala dvorana in stranski prostori. Kjer se snujejo v Ljubljani dosedaj nepoznani užitki. Glavno geslo maskarade je: prekipelava joča živahnost naj zavladava povsod, naj ne bode niti enega pustega obraza, maskiranega ali nemaskiranega! Ker bode vsa priredba popolnoma izven običajnih šablon, je upati, da bode privabila ne samo najširše občinstvo iz Ljubljane, temveč tudi z dežele.

Ljubljanski občinski svet. V sredo, dne 14. februarja se vrši ob šesti uri popoldne izredna seja ljubljanskega občinskega sveta: Dnevni red: 1. Naznanila predsedstva. 2. Odobrenje zapisnika zadnje seje. 3. Finančnega odseka poročilo glede letnega prispevka mestne občine ljubljanske za nameravano oskrbovanje vseh opravi krajne policije v mestu Ljubljani po organih državnega policijskega ravnateljstva. 4. Personalnega in pravnega odseka poročilo glede nameravane preuredbe § 7. občinskega reda ter §§ 24 in 48 občinskega volilnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano.

Tipični postopač.

„Grazer Tagblatt“ z dne 7. t. m. pri naša sledeči zanimivi dialog med sodnikom in obtožencem, ki se je vršil dne 10. t. m. pred graškim okrajnim sodiščem. Sodbo o tem dialogu prepuščamo občinstvu samemu. Na zatožni klopi je sedel kovinski strugar Franc Zaplodič, rodom Čeh, ki je bil radi beračenja in postopanja že parkrat predkaznovan. Sodil je dr. Popelak. Obtožnica je Zaplodiču očitala, da je pred kratkim beračil od hiše do hiše.

Sodnik: „Ali ste beračili?“

Z.: „Bog pomagaj, milostivi gospod sodnik!“

Sodnik: „Hvala lepa. Toda pri Vaši aretaciji so našli za 2 K eno- in dvovinar-skih novcev!“

Z.: „Gospod sodnik to sem zaslužil pri zadnjem delu v Donavitu!“

Sodnik: „Potem pa niste delali že od sredine meseca novembra!“

Z.: „Da milostivi gospod sodnik; delal sem, a nisem dobil spričevala.“

Sodnik: „Tega Vam pa ne morem verjeti in Vas moram radi tega zapreti. Da ste beračili je tuli dokazano!“

Z.: O ljubi, milostivi gospod sodnik in vsi Vaši predstojniki, prosim Vas, le ne zapreti. Bom šel sedaj kidat sneg in bom pošteno zaslužil!

Sodnik: „To je nemogoče. V Gradcu se odsedaj naprej ne bo več kidal sneg. — Pustili bomo sijati sonce, ki ne stane nič, a opravi službo še bolj natančno!“

Z.: No, potem bom poiskal drugo službo, samo ne zapreti. Ljubi gospod sodnik — pade na tla in vzdigne roke proseč — prosim Vas ne me zapreti!“

nejšo; njene oči so se svetile, obraz je bil kakor škrlat, ustnice vlažne. Bliskoma je zaslutil, da je kraljica v tej minuti ženska, in da bo njegova, ako on le hoče, in če se uresniči to vtroglave sanje in postane on ljubimec te kraljice, da se mu odpre bodočnost polna bleska in srčje.

„Za glavo igram“, je rekel sam pri sebi. „Križ ali mož! Srečo ali smrt!“

In padel je na kolena ter zamrmral:

„Oh, madame, če mi ukazujete, potem sem videl, sem slišal! Kajti moja vladarica ste, in pri Bogu, ki me sliši, prisegam vam, da mi poka srce, ko gledam svojo kraljico pregnano s prestala, jaz, ki bi jo hotel videti na piedestalu kakor svetnici. Prisegam vam, če bi bilo treba umreti, umreti, umrl bi takoj, samo da bi smel piti s svojimi ustnicami te svete solze, ki kapljajo iz vaših oči!“

Katarina je storila krasno gesto, izrekla krasno besedo; vzdignila je kapitana, oklenila se ga s svojimi rokami ter ponudila svoje oči njegovim ustnicam, rekoč:

„Nate, vzemite! ...“

Sodnik: „Vstanite. Na Štajerskem je klečanje v navadi samo v cerkvah. Pred zapornom Vas nemoremo rešiti, ker ste bili že tolikrat predkaznovani. Zakaj ne ostanete na Češkem. Mi imamo že tako dovolj ljudi.“

Z.: Da, bil sem tudi doma. Toda tam me več ne poznajo, ker sem že toliko časa v tujini. Prosim Vas, ne me zapreti!“

Sodnik ga na to vseeno kaznuje na mesec dni strogega zaporu.

Z. razjarjen: „Torej vendar. Pred 700 leti so prosjčili celo kralji, pa jih le ni nikdo zaprl. Toda v Gradcu zapro vsakega tujca. Pa napravite sami svoje delo.“

Sodnik: „To se bo tudi zgodilo, kakor hitro ne pride več semkaj noben tujec.“

Slovinci podpirajte Družbo sv. Cirila in Metoda.

Slovensko deželno gledališče v Ljubljani.

Henrik Ibsen: Zveza mladine.

(Premijera v soboto, dne 10. februarja)

Ta Ibsenova satirična veseliga (De Unges Forbund) se je igrala prvič l. 1869 v Kristianiji ob velikanskih škandalih; „starini“ in „mladini“ (norveški namreč) so se čutili prizadete po zbadljivih opazkah cinika Danijela Hejreja, ki nastopa v igri. — „Zveza mladine“ je prva Ibsenova drama, ki se peča s sodobnimi, časovnimi problemi. Ibsen je tendenčen pisatelj, oster kritik moderne družbe, njenih laži, vredimerznosti, nepravilnosti in njenih uredb. Osebe so mu tipične in simbolične, ob enem pa so risane z največjo realitiko in matematično točno motivirane.

„Zveza mladine“ je satira na politične razmere v pesnikovi domovini.

Častihlepni „mladin“ Steensgard ima dva cilja; priti do državnoborskega mandata in do bogate neveste; mož je brez vsakih načel in popolnoma nesposoben, toda z bahavim in predznim nastopom in demagogičnimi frazami zna zakrivati svojo notranjo praznoto in puhlost in preslepiti „ljudstvo“ in — saj trenutno — tudi „starine“. Njegova debela domišljajnost pa ga dela tako slepega, da igra svoje karte le preveč odkrito, zato se mu vse mnogobrojne ženitve na koncu ponesrečijo, tudi mandat se mu izmuzne. Toda stvar ni s tem zanj izgubljena, mož ima nosorogovo debelo kožo, opomogli si bo od svojih blamaž, tako nas „tolazi“ Ibsen na koncu igre: „In videli boste gospodje, v 10 ali 15 letih bo sedel Steensgard v državnozboru ali v ministru — morda v obeh naenkrat.“

Ibsen se pa tudi vprašuje, zakaj prihajajo taki ljudje do moči in veljave in odgovarja po dr. Fjelboju, da je vzgoja mladine nepopolna: skrbi se le enostransko za razvoj razuma, ne pa tudi za utrditev značaja. Mladina bi se morala vzgajati individualno, navajati na to, da poslušava vedno in povsod svojo vest, svojo notranjo resnico, ne pa konvencionalne morale „večine“, iz strahopetnosti in dobičkaželjnosti. Tu tiči globlja ideja te pereče in duhovite satire: Če bi bili ljudje drugače vzgojeni, če bi bili značaji, bi bili vspehi takih „srečolovcev in rovarjev“ nemogoči. — Ali ne vidimo podobnih razmer tudi pri nas? Tudi na naše demagoge najrazličnejših barv bi lahko napisal slovenski dramatik jedko satiro. Snov je tako blizu! To smo čutili včeraj vsi.

Z igranjem pa nismo mogli biti zadovoljni; predstava je jasno kazala, da ni bila zadostno pripravljena in študirana. Seveda, burke se študirajo do vseh podrobnosti, boljše stvari pa se bagatelizirajo. Na ta način se je igra vlekla in vlekla točno do 11. ure. To je pa že preveč!

Če bi bili znali vsi igralci vloge, če bi se bilo igralo gladko in če bi se vsaj v 1. aktu par nepotrebnih pripovedovanj črtalo, bi bil konec lahko ob 10. G. Nučiču, ki je igral vlogo, mladina Steengarda, ni mogoče očitati ničesar, bil je prav dober v maski, kretajah in vsem nastopu, tudi vlogo je znal. Znal je pa večinoma ni G. Danilo, ravno radi njega se je stvar tako vlekla, sicer je bil fin maskiran in izvrsten igralec, kakor je, je imel vkljub vsemu, krasne momente. Zelo dobro je igral G. Šimaček dr. Tjelkoja. Prav originalno figuro je postavil na oder G. Skrbinšek, bil je krasen Flejre. G. Molek kot tiskar in izdavalci lista, je bil prav na mestu, isto velja o vdovi ge. Danilove. Tudi G. Bukšek je bil dober.

Izvrsten je bil stari poslanec G. Verovška (le memorija!) Dobro so bile izvršene tudi drugi vloge, ki jih ne moremo vseh tu naštevati, toda pravega skupnega igranja („Zusammenspiel“) ni bilo.

Gledališče je bilo srednje, za dramo že dovolj častno obiskano; igra je zelo vga-jala,

- n.

Razne vesti.

Lipsko, 10. feb. Državno pravdnštvo je danes zaplenilo neko, v Švici tiskano brošuro, v kateri je neki baron Lepel zelo strastno in ostro napadel nemškega cesarja Viljema II, vse člane cesarske rodovine, vse vodilne višje državne funkcionarje, kakor tudi saškega kralja. Brošura tudi ostro kritikuje kasto nemških sodnikov.

Stavka s stradanjem. V Ivovskem grškokatoliškem semenišču so pričeli semeniščniki stavkati s stradanjem, ker noče vodstvo odslužiti rusofilskih semeniščnikov.

Nesreča pri sankanju. Na sankališču v Soberheimu je neka sank s tako silo pridrela med občinstvo, da je bilo 10 oseb nevarno ranjenih.

V bolezn. Josip Preusch in Franc Burghardt sta vodila že dalje časa v Lipskem skupno trgovino z zlatino. Predvčerajšnjem je Burghardt nenadoma popadal mrzlica. — Ob njegovi postelji sta čula njegova sestra in kolega Preusch. Ponoči je Burghardt v mrzličnem napadu zgrabil za bodalo in oba nevarno ranil. Bolnika so takoj odpeljali v bolnišnico.

Dinamitna eksplozija. V nekem kamnolomu v Poljski Ostravi je eksplodiral naloženi dinamit Baraka in sosednja hiša sta zleteli v zrak. — Od delavcev ni bil nihče ranjen.

Napad na vlak. V državi Tennessee so maskirani razbojniki napadli neki brzovlak in ukradli 250.000 kron denarja. Potnikov se niso dotaknili. Ko je vlakovodja ustavil vlak, so razbojniki že pobegnili s plenom.

Po 70 letnem zakonu skupaj pokopana. V angleškem mestu Charlton je umrla te dni 92 letna gosta King. Dva dni pozneje je pripovedoval neutoljajljivi soprog, da je videl v sanjah na mestu na pokopališču, ki je bil pripravljen za njegovo soprogo, dva groba. Eden izmed obeh je bil pripravljen zame, je rekel starček smehljaje. In v resnici je starček umrl že čez 36 dni. Pogreb soproge je bil na prošnjo osivelega moža odložen in tako so pozneje oba odnesli skupno k pogrebu in tudi oba položili v eno jamo. Zakonska dvojica je živela celih 70 let skupaj.

Mlad morilec, 12 letni Galet iz Pariza je v petek med mašo ustrelil na nečakinja župnika, ki je maševal. Nesrečnica je obležala na mestu mrtva, morilec pa so takoj odvedli v zapor.

Johnson obsojen. Znani zamorski bok-sar Johnson je bil te dni v Londonu obsojen na 3000 kron kazni, ker je prelomil pogodbo in odpotoval raje v Pariz, mesto da bi nastopal v Londonu.

Vlom. Neznani tat je te dni vlomil v občinski urad v Helgolandu in ukradel iz blagajne 20.000 kron. Nekemu policaju, ki je imel s seboj policijskega psa, se je posrečilo priti tatu na sled, ki je priznal, da je denar skril na zapadnem delu otoka Helgolanda pod neko skalo.

Vseučiliški profesor — požigalec. Bivši vseučiliški profesor v Rigi prof. Fridrich, ki je sedaj na študijskem potovanju v tujini, je bil te dni od petrograjskega sodišča radi požiganja obsojen na 8 let težke ječe. Sodišče mu je odreklo tudi vse časti in sklenilo, da mora oditi po prestani kazni v prisilno delavnico.

Gospa Toselli. — Kakor poroča „Allgemeine Zeitung“, se je gospa Toselli naselila v Berlinu pod imenom grofica Koburg in se namerava poročiti z nekim inženirjem iz Florence.

V šoli zblaznela. — V Dekliški meščanski šoli v Starhembergovi ulici na Dunaju je neka učiteljica nenadoma med poukom zblaznela. Učiteljica je že dalje časa bolehal na glavobolu. Rešilna postaja jo je takoj odpeljala v blaznico.

Realec-izumitelj. — Realec Cecil iz Heba na Češkem je izumil poseben motor, katerega je takoj patentiral. Neki inozemski tovarnar mu je za odkup patenta ponudil 17.000 kron.

Radi atentata na carja Viljema. Meseca novembra t. l. je bil v Vratislavi na Nemškem aretiran rudar Kotzow, ki je bil osumljen, da je poskušal izvršiti dinamični atentat na dvorni vlak cesarja Viljema. Policija je v resnici našla pri n'em več obtežljivih pisem in več bomb. Delavec Korylovic, ki je izdal svojega kolego, je bil konečno tudi sam aretiran, ker se je izkazalo, da je obdolžil svojega popolnoma nedolžnega kolego samo radi tega, da bi dobil nagrado, katero je razpisalo železniško ministrstvo onemu, ki bi zvedel za atentatorja. Policija je konečno tudi konstatirala, da je Korylovic, nalašč podtaknil svojemu kolegi ona obtežilna pisma.

Živin. Zadnje nedeljo sta se brata Frane in Ivan Beidl iz Olomuca sprla radi 80 vinarjev na cesti. Prepri je zavzel konečno take dimenzije, da je prišlo do dejanskega spopada, tekmo katerega je Frane umoril svojega brata Ivana. Ko je morilec prišel domov, je pripovedal svoji materi, da je brat zmrazil v snegu v gozdu. Mati je odnesla ubitega sina na hrbtu domov. Ko ga je pozneje natančno ogledala, je spo-

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

r. z. z. n. z.

4¹/₂%

v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po **4¹/₂%** brez vsakršnega odbitka.

Stanje hranilnih vlog: dvajset milijonov. * * * Popolnoma varno naložen denar. * * * Rezervni zaklad: nad pol milijona.

Priporoča se za vsa v svojo stroko
spadajoča dela

J. ZAMLJEN

čevlarski mojster

v LJUBLJANI

Sodnijska ulica št. 3.

Dobe se tudi izgotovljena obušala.
Izdoluje prave gorske in telov. čevlje.

Telegram!

Kavarna „Central“

dunajska damska elitna kapela

DRAGA BUDEK

ravnokar došla.

KONCERT VSO NOČ

VSTOPNINA PROSTA.

Kavarna do
jutra odprta.

Jecljavci.

Vsi, ki pri petju jecljajo se lahko popolnoma ozdravijo brez zdravil, operacij, aparatov itd. Postopanje odstrani tipično bojazljivo izgovarjavo in potem govori vsak kot človek s čisto govorico. Zdravilni tečaj se obiskuje lahko brez vsakega motenja v službi ali obiskovanju šole. Uspehe zavoda potrjuje več sto spriceval in ocen med drugimi od rajnega ministra pl. DIPAUŁI, prečastitega prijorja samostana sevito v Inomestu, ravnateljstvo c. kr. državne obrtne šole v Inomestu, kuratorija mestne sirotišnice za dečke v Brnu, slavnega zdravnika za živčne bolezni c. kr. vseuč. prof. dr. Fr. MÜLLER v Gradcu, c. kr. dvornega svetnika KARLA WERNER na Dunaju, sirotišnice v Boianu, Dr. med. SEARPETTI v Inomestu i v mnogih pismih iz privatnih krogov, ki potrjujejo trajno ozdravljenje.

Nj. prevz. hnezoškof dr. Zwerger je opetovano izvolil nakazati našemu zavodu bolnike, ki so trpeli na slobi izgovarjavi.

Za ljubljanski tečaj se bodo sprejemale prijave dne 15, 16 in 17 februarja v hotelu pri „Slonu“ v Ljubljani.

Prof. Neumann-ov zdravilni zavod za čisto izgovarjanje iz Gradca-Meran.

„JUTRO“ se prodaja v Trstu po 4 vinarje

v naslednjih tobakarnah:

Becher, ulica Stadion,
Trevisan, ulica Fontana,
Pipan, ulica Fabra,
Bevk, trg Goldoni,
Vovk, ulica Carducci,
Sekovar, Vojašnični trg,
Hrast, Poštni trg,
Može, ulica Miramar,
Magolo, Belvedere,
Geržina, Rojan,
Raunacher, Campo Marzio,
Bruni, SS. Martiri,
Ercigoj, ulica Massimiliana,

Piasečka, trg S. Francesco 8,
Bruna, ulica del Rivo,
Bubnič, ulica Sette Fontane,
Gramaticopulo, ul. Barriera,
Lavrenčič, Vojašnični trg
Benusi, Greta,
Kichel, Rojan,
Baje, ulica Geppa,
Luzzatto, ulica Acquedotto,
Segulin, ulica Industria,
Lug, ulica S. Lucia,
Zidar, Sv. M. Magdalena,
Cechini, ulica dell' Istria,

Rončelj, ulica S. Marco,

Mestna hranilnica ljubljanska

v Ljubljani — Prešernova ulica št. 3

Največja slovenska hranilnica.

Prometa koncem leta 1911
614.5 milijonov kron.

Stanje hranilnih vlog
42 milijonov kron.

Rezervni zaklad 1 milijon 300 tisoč kron.

Sprejema vloge vsak delavnik. — Sprejema tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov. — Obrestuje po

4¹/₂% brez odbitka.

Za vloge jamči rezervni zaklad hranilnice in mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in z vso davčno močjo. — Poslovanje nadzoruje

c. kr. deželna vlada.

Izključena je vsaka spekulacija in izguba vloženega denarja.

Posoja na zemljišča in poslopja proti 5% obrestim in najmanj 1/2% amortizacije. — Za varčevanje ima vpeljane

domače hranilnike.

Posoja tudi na menice in vrednostne papirje.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. — Lastna tovarna ur v Švici. Tovarniška znamka **IKO**

H. SUTTNER, Ljubljana

Mestni trg. - FILIALKA Sv. Petra cesta. - Telefon št. 273

PODRUŽNICA LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE

Trst, Piazza della Borsa 10

Centrala v Ljubljani — Podružnica v Gorici, Celovcu, Sarajevu Splitu in Celju.
Delniška glavnica K. 8.000.000. Rezervni zaklad K. 800.000.

obavlja najkulantnejše vse bankovne in menjalne posle ter kupuje in prodaja pod
jako povoljnimi pogoji

devize in vse vrste denarja. — — — Vloge na knjižice

obrestuje za sedaj s čistimi **4¹/₂%**

Prodaja srečke na majhne mesečne obroke.

NAROČAJTE NOVI

jubilejni cenik

s koledarijem, ki se dobi tudi po pošti brezplačno!

Za ženine in neveste

največja izbira, graviranje v poročne prstane zastoj.

— — — Najboljše ure „UNION“. — — —

Največja izbira zlatnine in srebrnine.

Za obilni obisk se priporoča

Fran Čuden v Ljubljani
nasproti Frančiškanske cerkve.

Novo pogrebno podjetje

Prevoz mrličev na vse kraje

TRST — Corso št. 47 (vokal Piazza C. Goldoni) — Telefon 14-02.

Zastopstva v Nabrežini, na Opčinah in pri Orehu (Noghere), in v Miljah z razprodajo pogrebnih predmetov.

Vozovi z bogato opremo od najenostavnejših do najbolj luksurijskih. — Krasna izbira vencev iz umetnega cvetja, biserov in porcelane. — Zaloga pravovrščenih sveč lastnega izdelka s prodajo na drobno in na debelo.

Vsi pogrebni predmeti so stalno na izbero. — Stalne, cene brez konkurence, postrežba točna, splošno pohvalna. — Nočna naročila se sprejemajo v zalogi, ul. Tesa št. 31. — Telefon. 14-02.

Modistinja

Alojzija Vivod-Možetič oddaja radi preselitve svoj lokal na Starem trgu št. 32.

Opozarja pa še sedaj cenj. dame; da ne bode svojega modnega salona opustila, temveč ga name-rava v novih lokalih znatno povečati.

Zahvaljujoč se za dosedanje naklonjenost, se še v nadalje cenj. damam toplo priporoča.